

Popularnonaukowe streszczenie projektu

Projekt poświęcony jest zagadnieniu **politycznej aktywności migrantów wietnamskich** we współczesnych czasach, określanych mianem „epoki globalnych współzależności”. Wietnamska diaspora, na którą składają się społeczności migranckie ulokowane w rozmaitych krajach świata, stanowi niezwykle interesujący przypadek pod względem politycznego zaangażowania jej członków. Jest to konsekwencją faktu, iż wspólnoty migranckie, rezydujące w poszczególnych krajach, posiadają zróżnicowaną genezę i odmienne korzenie historyczne. Wietnamczycy zamieszkujący w Stanach Zjednoczonych oraz innych krajach Zachodu w zasadniczej mierze wywodzą się spośród uchodźców, opuszczających rejony Wietnamu Południowego po przegranej wojnie pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a komunistycznym Wietnamiem Północnym. Z tego powodu, tradycyjnie przejawiali sympatie antykomunistyczne i prodemokratyczne, prezentując postawy antagonistyczne względem aktualnych władz Socjalistycznej Republiki Wietnamu. Z kolei geneza społeczności migranckich ulokowanych w byłych krajach bloku socjalistycznego, w tym w Polsce, sięga czasów „bratniej pomocy” oferowanej przez Związek Radziecki i inne kraje socjalistyczne komunistycznym władzom wietnamskim. W ramach programów pomocowych, do Polski trafiło kilka tysięcy studentów wietnamskich, z których część pozostała w Polsce, stwarzając podwaliny do wykształcenia się największej w tym kraju społeczności migranckiej pochodzącej spoza Europy. W odróżnieniu od swoich współrodaków zamieszkujących w Stanach Zjednoczonych, Wietnamczycy z Europy Wschodniej uznawani byli za zasadniczo lojalnych względem władz Socjalistycznej Republiki Wietnamu. Migranckie organizacje, tworzone przez Wietnamczyków w Polsce, w przeważającej mierze działały we współpracy i pod patronatem wietnamskich instytucji rządowych, takich jak Ambasada SRW czy Front Narodowy Wietnamu.

Jednakże w ostatnim czasie, opisywana sytuacja ulega dynamicznej przemianie. Po pierwsze, społeczność wietnamska ulokowana w Stanach Zjednoczonych podlega rosnącemu zróżnicowaniu, z uwagi na fakt rosnących na znaczeniu w obecnych czasach migracji edukacyjnych z terytorium Wietnamu. Nowo przybywający do Stanów Wietnamczycy, z reguły wywodzący się z dobrze prosperujących rodzin, często powiązanych z komunistyczną władzą, w przeciwieństwie do uchodźców z pierwszej fali migracji, nie przejawiają stosunku antagonistycznego względem władz SRW. Sytuacja ta rodzi poważne napięcia wewnątrz społeczności migranckiej. Po drugie, Wietnamczycy zamieszkujący w Polsce od kilku lat coraz aktywniej włączają się w działalność krytyczną względem obecnych władz wietnamskich, organizując protesty przeciwko opieszałości władz SRW w zakresie ochrony środowiska, czy też polityce prowadzonej względem ekspansywnego sąsiada – Chin. Dodatkowo, coraz aktywniej angażują się w działalność polityczną na terytorium państwa polskiego, kandydując w wyborach samorządowych (2014 rok) i parlamentarnych (2015 rok).

Niniejszy projekt badawczy ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie: **w czym należy upatrywać przyczyn przemian zachodzących w działalności polityczno-społecznej przedstawicieli wietnamskiej diaspory?** Czy źródłem aktywizacji prodemokratycznej zamieszkujących w Polsce Wietnamczyków należy upatrywać w czynnikach związanych z globalizacją i wzrostem globalnych współzależności, przejawiających się w rosnącej roli komunikacji internetowej, w tym mediów społecznościowych – które zapewniają im możliwość dostępu do treści wytwarzanych przez znacznie liczniejszą, od lat prowadzącą działalność antykomunistyczną społecznością amerykańskich Wietnamczyków? Czy też raczej to fakt zamieszkiwania w Polsce – kolebce Solidarności, kraju o bogatej tradycji walki o demokratyzację – wpływa na zachodzące na przestrzeni czasu przemiany postaw? Celem zbadania tej kwestii, w ramach projektu zostanie przeprowadzone wielostanowiskowe badanie etnograficzne, realizowane wśród społeczności wietnamskich w Polsce i Stanach Zjednoczonych. Kluczowy element badania stanowić będzie również netnografia – badanie aktywności prowadzonej w ramach przestrzeni Internetu. Prowadzone analizy mają za zadanie uzyskanie odpowiedzi na pytanie o szerszym poziomie ogólności, dotyczące roli dawnych podziałów historycznych, wywodzących się z epoki Zimnej Wojny, we współczesnym zglobalizowanym świecie.